

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
с. Крушовене, общ. Долна Митрополия, обл. Плевен,
ул. „9-ти септември“ №2 тел: 0879889339

**ПРОГРАМА НА КОМИСИЯТА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ЗА РАННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ И В
РИСКОТ ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ
2022 - 2023 ГОДИНА**

Председател : Надя Лачева

Членове: 1. Красимир Върбев

2. Богдан Мусков

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция за ранно напускане в образователната система в ОУ "Климент Охридски " е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до и е съобразена с цели в сферата на средното образование, определени на областно ниво.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерство на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система, като основен инструмент за реализация на Стратегията, и след утвърждаването му при необходимост подлежи на актуализация.

Програмата следва поставените в първия двугодишен план акценти, а именно:

- ▶ Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.
- ▶ Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование
- ▶ Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

За целите на Програмата се прилагат определенията, дадени в Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система. Като „преждевременно напуснали училище” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение. „Отпадане от училище” е отписването от училище на ученик до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В ОУ "КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

От години в ОУ "Климент Охридски" няма отпаднали ученици по семейни причини. Не са констатирани случаи и а родителска незаинтересованост, противоречия или конфликти в семейството, отрицателно влияние на домашната среда, бедност, етнокултурна традиция, липса на мотивация на родителите за получаване на образование на децата им.

Много често обаче слабият успех като причина за отпадане на учениците се проявява чрез неуважителни отсъствия поради това, че води до губене на мотивация за полагане на учебен труд и до нежелание за продължаване на образованието. В нашето училище ученици от тази рискова група няма.

Важна страна в работата за намаляване дела на преждевременно напусналите училище са социалните партньорства, изградени между училищата и другите заинтересовани страни. В тях най-голям дял имат формите на работа с родителите като основен партньор на училището в осъществяване на целите на образователно-възпитателния процес.

В ОУ "Климент Охридски" се използват мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са извънкласните дейности, работа по проекти, национални програми и активно включване на учениците в училищния живот. Основно се прилагат стандартни форми като: провеждане на консултации от учителите по учебни предмети и на допълнителна работа по време на ваканциите, посещения в домовете на учениците от класния ръководител, разговори с родителите и учениците, информиране на Дирекция "Социално подпомагане" за ученици, допуснали повече от пет неуважителни отсъствия за един месец, административни мерки за налагане на наказания за допуснати неуважителни отсъствия, разглеждане от Комисията за приобщаващо образование. Разчита се на различни форми на ученическо самоуправление като превенция на отпадането от училище.

Констатирани слабости в училищните програми:

- Липсва конкретизация на дейностите.
- Не са определени ресурси, срокове за изпълнението и очаквани резултати.
- Повече са с концептуален характер, отколкото програма за действие.
- Липсва отчитане на реализираната дейност и постигнатите резултати.

Най-голям акцент се поставя на броя на неуважителните отсъствия и значително се омаловажава факторът „слаб успех в резултат на обучителни трудности“. Количественото измерение на фактора „голям брой отсъствия по неуважителни причини“ в различните училища е различно. Не се определят като застрашени от отпадане всички ученици, които имат

неуважителни отсъствия повече от броя, за който е определено санкция „забележка”, или такива със слаби оценки.

Друга слабост в училищната практика е, че независимо от причините, пораждащи риск от отпадане, спрямо учениците се прилагат едни и същи мерки: посещения в домовете на учениците, разговори с родителите и учениците, административни мерки – спрени детски надбавки, наказания по реда упоменати в Закона за приобщаващо образование. Не се прави анализ на резултатите от предприетите действия и мерки и набелязване на други при установяване на незадоволителни резултати. Не е достатъчно екипността и екипността в работата с всеки ученик – екипите са сформирани, но не работят съвместно върху изпълнението на индивидуалните програми, за периодично анализиране на резултатите и обсъждане на други мерки за въздействие, т.е. липсва индивидуален подход и резултатът е незадоволителен.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване, изпълнение и мониторинг на училищната политика за намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез целенасочено единно въздействие, създаване на комплекс от мерки и сътрудничество на заинтересованите страни.
2. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на програмата, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.
3. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

В изпълнение целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

► приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;

осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване към общините и към РУО на данните за движението на учениците и за броя на отсъствията, за своевременно отразяване на статуса на всеки ученик в уеб-базирания Регистър за движението на децата и учениците.			финансови средства.	върху редовно и точно вписване на отсъствията на учениците. Брой проверки за движение на учениците и броя отсъствия.
1.1.1.6. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители по ЗПУО да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от училище върху учениците от паралелката, в т.ч. обучителни трудности и слаб успех, да предприемат адекватни превантивни и корективни мерки за справяне с тях, да анализират и отчитат резултатите от прилагането им и при необходимост да набелязват други мерки.	Директор	2022/2023 г.	Не са необходими финансови средства.	Обхват – Брой осъществени проверки спрямо броя на проверяваните обекти.
1.1.1.7. Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях: Изготвяне на списък, програма, изготвяне на карта за всеки ученик.	Класни ръководители, Комисия за деца в риск.	До 30.11.2022г. До 07.02.2023г.		Регистър

	Екип за подкрепа и за личностно развитие			
1.1.1.8. Работа по национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директор	2022/2023г.		Брой проекти насочени срещу преждевременно напускане. Общ брой реализирани проекти насочени към учители и ученици.
1.1.1.9. Повишаване броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден.	Класни ръководители	2022/2023 г.		Брой обхванати ученици.
1.1.1.10. Организиране на извън класни и извънучилищни дейности:	Класни ръководители, Ръководители на групите	2022/2023 г.		Брой дейности и обхват на учениците.
1.1.2. Включване в национални политики				
1.1.2.1. Реализиране на дейности в училище за намаляване на риска от преждевременно напускане чрез участие в Националните програми.	Педагогически екипи в училище.	2022/2023 г.	Средства по Национални програми за развитие на средното образование.	Брой на проведените дейности.
1.1.2.2. Осигуряване на достъп до качествено образование, включително за повишаване на обхвата и превенция на	Директор	2022/2023 г.	В рамките на планираните средства по бюджет.	Брой проверки

отпадащите ученици.				
1.1.2.3. Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневна организация на учебния ден.	Педагогически екипи – класни ръководители и възпитатели.	2022/2023г.	Проектни предложения, финансирани по ЕСФ и други източници.	Брой обхванати ученици.
1.2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище				
1.2.1. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.	Ръководството на ОУ“ Климент Охридски“	2022/2023г.	В рамките на планираните бюджетни средства.	Брой педагогически специалисти, преминали обучение за идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
1.2.2. Обмен на добри практики в училище.	Учителите	2022/2023 г.	Не са необходими финансови средства.	Брой на проведените дейности.
1.2.3. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост и др.	Председатели на МО	2022/2023 г.	В рамките на планираните бюджетни средства.	Брой тематични проверки. Брой квалификационни Форми. Брой не извинени отсъствия.
1.2.4. Анализирани на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати и стандартите от учебната програма.	Класни ръководители, преподаватели.	2022/2023г.	В рамките на планираните бюджетни средства.	Резултати от обучението по учебни предмети.
1.2.5. Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	Директор	2022/2023г.	Не са необходими финансови средства.	Дял на напусналите ученици по причини.
1.3. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности и ученици от етнически малцинства				

1.3.1. Развитие капацитета на учителите за работа с децата/учениците със СОП, както и на специалистите, работещи с деца и ученици за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности.				
1.3.2. Подобряване на възможностите за обучение на деца със СОП в риск от отпадане: -прилагане на единна методика за оценяване - изграждане на успешен модел за включване в общообразователната среда на ученици със специални образователни потребности - осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности от специалистите от ресурсните центрове.				
1.3.3. По-голям обхват за допълнително обучение по бълг. език чрез използване на подходящи форми за допълнително обучение (консултации, работа по програми и проекти)	Директор		Средства по Национални програми за развитие на средното образование; В рамките на планираните средства в бюджетите на	Дял на учениците, включени във форми на допълнително обучение.

			участващите институции; от ЕСФ през програмен период.	
II. Политика за превенция за ранно напускане в образователната система.				
2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите				
2.1.1. Популяризиране на добри практики за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище.	Училище, училищно настоятелство, ученически съвет, местна общност.	м.октомври – м.декември	В рамките на бюджетните средства на участващите институции и други източници.	Брой инициативи.
2.1.2. Включване на родителските организации за повишаване на активността и сътрудничеството с учителите и училищното ръководство	Училище, Родителска организация.	2022/2023г.	В рамките на планираните средства за дейностите в бюджетите на участващите институции.	Брой инициативи.
2.1.3. Информационни кампании сред родителите с привличане на образовани и реализирани в професията хора от общността	Училище, Родителски активи.	2022/2023г.	В рамките на планираните средства за дейностите в бюджетите.	Брой информационни кампании.
2.1.4. Разчупване на стереотипа на провеждане на родителските срещи чрез прилагане на интерактивни методи и др.	Директор, класни ръководители	2022/2023г.	В рамките на планираните средства за дейностите в бюджетите на	Брой проведени родителски срещи по нетрадиционен начин.

			участващите институции, чрез средства от ЕСФ.	
2.2. Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците				
2.2.1. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск, СОП, изявени дарби и хронични заболявания и към индивидуалното им консултиране.				
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск, СОП, изявени дарби и хронични заболявания.				
2.3. Подпомагане на ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище по финансови причини				
2.3.1. Популяризиране на добри училищни практики за подпомагане на деца и ученици в риск 2.3.2. Осигуряване на безплатен обяд на деца от социално слаби семейства	Директор на ОУ „Климент Охридски ”. Екип за подкрепа и за личностно развитие	2022/2023г.	Няма необходимост от средства. 2.3.2. Осигуряване на безплатен обяд на деца от социално слаби семейства	Брой добри практики. Брой подпомогнати деца

III. Политики за компенсиране на ефекта преждевременно напускане на училище				
3.1. Отчет на дейностите и мерките	Директор	м. II. 2020г		Брой отчети.
	Комисия деца в риск. Екип за подкрепа и за личностно развитие	м.06 – 2023 г.		

				регистър на застрашените от отпадане деца; 2. Ежемесечно проследяване на отсъствия от класен ръководител 3. Включване в плана на педагогическия съветник на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в риск; 4. Проучване чрез анкети желанията за участие на ученици в извънкласни дейности; 5. Прилагане на нови подходи в работата с родители.
1.1.1.3. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата и учениците.	Директор	До 30.10 г. Подбиране на мерки и дейности и съгласно графика на проекта.	Не са необходими финансови средства.	Брой неуважителни и уважителни отсъствия.
1.1.1.4. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и събития, отбелязване на важни дати, вкл. от екологичния календар (Световен ден на водата, Ден на Земята, Ден на околната среда, Европейска седмица на мобилността, състезания, проекти и др.).	Начални учители, учител ЦДО Учител по БЗО	2022/2023г.	В рамките на планираните средства в бюджета на ОУ „Климент Охридски“	Брой проведени кампании. Брой участвали ученици.
1.1.1.5. Планиране и	Директор	2022/2023 г.	Не са необходими	Брой осъществени проверки

- ▶ подобрени резултати от обучението, измерени от НВО и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете и ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности;
- ▶ повишен обхват и чрез насърчаване на записването и редовното посещаване.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Финансиране	Индикатори
I. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ				
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда-училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление				
1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в училището				
1.1.1.1. Актуализиране на стратегията за превенция на отпадането на ученици от образователната система.	Комисия деца в риск, Екип за подкрепа и за лично развитие	До 15.11. на учебната 2022/2023 година.	В рамките на бюджета на ОУ „Климент Охридски“	Разработена и актуализирана стратегия на ОУ „Климент Охридски“
1.1.1.2. Прилагане на специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система.	Директорът на ОУ „Климент Охридски“.	2022/2023г.	В рамките на бюджета на ОУ „Климент Охридски“	Дял на учениците повтарящи класа –общо и по образователни степени и етапи. <u>Мерки:</u> 1. Ежемесечно актуализиране на